N. 1085.

Currenda VII.

A. D. 1878.

L. 727.

Instytuty pod opieką c. k. Rządu zostające i fundacye duchowne mają przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych dokładnie uważać na termin przez c. k. Sąd wyższy w edykcie Iszym wyznaczony, mają sporządzać wykazy hipoteczne, do których są wpisane posiadłości będące własnością instytutów, lub posiadłości obcych, prawami instytutów obciążonych i wypisy te mają przesłać do c. k. Prokuratoryi skarbu.

W sprawie zakładania nowych ksiąg hipotecznych i zabezpieczenia własności i praw kościołów, plebanij, fundacyj i t. p. w związku z rozporządzeniami umieszczonemi w kurendzie III. strona 21. kurenda IV. strona 37. z roku 1877 otrzymaliśmy nowy okólnik c. k. Namiestnictwa wydany do wszystkich Starostów, który dla wiadomości i ścisłego zachowania P. T. Duchowieństwu w pełnéj osnowie udzielamy.

Okólnik

do wszystkich PP. c. k. Starostów.

Tutejszym okólnikiem z dnia 15. stycznia 1877 l. 60272. wydano instrukcyą jak się mają zachowywać zarządy funduszów i instytucyj publicznych pod naczelném zwierzchnictwem c. k. Namiestnictwa zostających, przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, gdy postępowanie to wejdzie w drugi okres rozpoczynający się pierwszym edyktem c. k. Sądów krajowych wyższych, tudzież w jaki sposób mają zarządy i nadzorujące je władze publiczne pomagać wtedy c. k. Prokuratoryi skarbu. Obecnie wydały już c. k Sądy krajowe wyższe co do niektórych otworzonych projektów nowych ksiąg gruntowych drugi edykt, w skutku czego wchodzi postępowanie w okres trzeci ostatni. Jak wyłuszczozo w powyżéj powołanym okólniku, wzywa c. k. Sąd krajowy wyższy w drugiéj części edyktu pierwszego wszystkich interesowanych, aby w terminie premptoryjnym, który zarazem zakreśla, zgłosili do stanu biernego wszystkie ciężary, które jako ciężary hipoteczne do księgi gruntowéj wpisane być mogą. Aby c. k. Prokuratorya skarbu miała przygotowany do swych zgłoszeń materyał, polecono w powołanym okólniku podwładnym organom, aby przeglądnąwszy dokładnie inwentarze, archiwa i t. p. oraz zbadawszy faktyczny stan rzeczy, spisali dokładnie wszystkie prawa zastawu,

służebności i ciężary gruntowe, które im do jakichkolwiek realności lub w ogóle nieruchomości w kraju znajdujących się służą i na tych nieruchomościach ciążą, co też Władze czynią. Na podstawie rzeczonych doniesień jest i będzie c. k. Prokuratorya skarbu w położeniu wnieść do Sądów potrzebne zgłoszenia. Sąd zaś według §§. 12. i 13. ustawy z dnia 25. lipca 1871. (l. 96. D. u. p.) wpisze zgłoszone ciężary do karty ciężarów nowéj księgi nie wdając się na razie w ocenienie prawnéj zasady zgłoszenia i uwidoczni żądany stopień hipoteczny, również nie wdając się w ocenienie, czyli żądanie jest prawnie uzasadnione. Rozumie się samo przez się, że tak samo mogą być na zgłoszenie interesowanych osób trzecich wpisane ciężary do stanu biernego dóbr nieruchomych, należących do funduszów i zakładów pod zwierzchnictwem c. k. Namiestnictwa zostających. W ten sposób tworzy się tymczasowa karta ciężarów, które jeszcze przed otwarciem nowéj księgi prawnie powstały i z tego powodu zowią się w ustawie „Ciężarami dawniejszymi“ (Ältere Lasten). Otóż właśnie postępowanie, które rozpoczyna się edyktem drugim, ma na celu ostateczne urządzenie i ustalenie karty ciężarów powstałéj, wskutku zgłoszeń i wpisów z powodu edyktu pierwszego. W tym drugim edykcie wzywa c. k. Sąd krajowy wyższy według §. 14. pow. ust. wszystkich, którzyby uważali że istniejące wpisy lub stopnie hipoteczne tychże krzywdzą ich prawa, wnieśli odpowiednie reklamacye w t e r m i n i e p e r e m p t o r y j n y m, który się w edykcie wyznaczy gdyż w razie przeciwnym swe tymczasowe wpisy uzyskają znaczenie wpisów hipotecznych. Zgodnie z powyższemi uwagami obchodzi rzeczony edykt drugi instytuty, pod zwierzchnictwem c. k. Namiestnictwa zostające, z dwojakiego względu. Najprzód aby posiadłości do tych instytutów należące, nie zostały wskutku edyktu pierwszego, obciążone nieuzasadnionymi wpisami, a następnie, aby prawa rzeczowe owych instytutów tyczące się posiadłości obcych, do nowéj księgi gruntowéj należycie wpisane zostały. W jednym i drugim celu należy wnieść reklamacye w terminie edyktem drugim zakreślonym, przyczém zważyć należy, że termin ten nie może być dla poszczególnionych stron ani przedłużonym ani też przywróconym do stanu pierwszego tak, że prawo reklamacyi z upływem tego terminu bezpośrednio gaśnie, (§§. 6 ust. 2. i §. 14. ust. 3. prow. ust.) Gdy przy wniesieniu takich reklamacyj jako też przy późniejszéj nad nią odbyć się mającéj rozprawie muszą być rozpoznane subtelne kwestye prawne, przeto winne być wnoszone i popierane przez c. k. Prokuratoryę skarbu (Ekspozyturę prokuratoryi skarbu). O potrzebie reklamacyi może się c. k. Prokuratorya skarbu przekonać tylko przez zbadanie karty ciężarów, w którym to celu zarządy własnym kosztem postarać się mają o potrzebne wyciągi hipoteczne i takowe nadesłać c. k. Prokuratoryi skarbu (Ekspozyturze Prokuratoryi skarbu) do zamierzonego użytku. Koszt taki da się usprawiedliwić jeszcze z tego względu, że dla każdego właściciela dóbr nieruchomych i dla każdego, który ma prawo hipoteczne na obcych nieruchomościach jest rzeczą wielce dogodną mieć przygotowany wyciąg hipoteczny tak dla ewidencyi swego mienia, jako też dla możliwego użytku sądowego. Wyciąg bowiem taki zwróci zawsze c. k. Prokuratorya skarbu (Ekspozytura prokuratoryi skarbu) właściwemu zarządowi, po zrobionym użytku. Z uwagi

na przedstawiony powyżéj stan sprawy, poleca się Panu c. k. Staroście, abyś po odpowiedniém wyłuszczeniu stanu rzeczy **bezzwłocznie** polecił przełożonym wszystkich pod opieką i nadzorem c. k. Rządu zostających Instytutów i fundacyj duchownych (t. j. kościołów, beneficyów, klasztorów, kongregacyj duchownych) tudzież instytutów świeckich (t. j. szkolnych, naukowych, dobroczynnych, humanitarnych, zakładów edukacyjnych i t. p. swego powiatu) I.) aby uważały dokładnie na termin wyznaczony w edykcie pierwszym, o czém zawsze zawiadamiane bywają a w szczególności na to, kiedy termin ten upływa, zaś bezzwłocznie po upływie takowego, przeglądnęły we właściwym Sądzie troskliwie i dokładnie, wykazy hipoteczne, do których są wpisane posiadłości będące własnością instytutów ich opiece powierzonych i to bez względu na to czyli posiadłość była przedtém już wpisaną do księgi publicznéj, która w skutku założenia nowéj wyszła z użytku lub téż dotąd wcale do żadnéj księgi publicznéj nie była wpisaną. W pierwszym przypadku mają przekonać się przez porównanie księgi nowéj z dawniejszą, czyli do nowéj księgi gruntowéj prócz pozycyi stanu biernego którą z dawniejszéj do niéj przeniesiono, nie wpisano jeszcze innych pozycyj, które nie znajdują się w stanie biernym księgi dawniejszéj. W drugim zaś przypadku t. j. gdy posiadłość przedtém nie była do księgi publicznéj wpisaną, mają przekonać się, czyli do karty ciężarów téj nowéj księgi gruntowéj nie uskuteczniono jakich wpisów na zgłoszenie osób trzecich. Gdyby zaś w ten sposób przekonały się, że w nowéj księdze gruntowéj znajdują się w stanie biernym wpisy, których w dawniejszéj księdze nie było, albo że w téj nowéj księdze gruntowéj w stanie biernym posiadłości która przedtém do żadnéj księgi publicznéj wpisaną nie była, znajdują się wpisy na zgłoszenie osób trzecich uskutecznione, mają bezzwłocznie wystarać się we właściwym sądzie o zupełny wyciąg hypoteczny z nowéj księgi gruntowéj i udzielić go c. k. Prokuratoryi skarbu (Ekspozyturze prok. skarbu) która potem dalsze poczyni kroki sądowe.

II.) Aby bezzwłocznie przedsiębrały czynności wyżéj pod I. wskazane we wszystkich przypadkach w których Sądy ogłosiły dotąd edykt pierwszy i w których termin tym pierwszym edyktem wyznaczony już upłynął. III.) Aby na żądanie c. k. Prokuratoryi skarbu (Ekspozytury Prok. Skarbu) wystarały się o wyciągi hipoteczne posiadłości obcych, prawami odnośnych instytutów obciążonych, którychby c. k. Prokuratorya skarbu (Ekspozytura prok. skarbu) potrzebowała dla kontroli czy jéj zgłoszenie zostało należycie uwzględnione, lub téż dla obrony zakwestyonowanego wpisu uskutecznionego na korzyść owych instytutów.

Lwów dnia 6. lutego 1878.

W zastępstwie: *Eckhardt.*

Z Biskupiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 22. lutego 1878.

L. 811.

Ferye podczas świąt Bożego Narodzenia w szkołach średnich w Galicyi.

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 15. Stycznia 1878. Część I. N. 1 zawiera następujące rozporządzenie:

Ogłoszenie

c. k. Rady szkolnéj krajowéj z dnia 18. Grudnia 1877 L. 12143, dotyczące feryi Bożego Narodzenia na przyszłość w szkołach średnich w Galicyi.

Jego Excelencya Pan Minister wyznań i oświaty przyzwolił rozporządzeniem z dnia 15. b. m. l. 20487 ażeby ferye *Bożego Narodzenia* na przyszłość trwały w szkołach średnich zachodniéj części Galicyi od 23. Grudnia do 1. Stycznia, zaś wschodniéj części od 23. do włącznie 28. Grudnia. Natomiast należy odbywać lekcye szkolne w ostatni poniedziałek i wtorek zapustny we wszystkich szkołach średnich całego kraju, a w zachodniéj części nadto w sobotę przed i we wtorek po Zielonych Świętach.

Co się do publicznéj podaje wiadomości.

Potocki w. r.

O tém uwiadamia się P. T. Duchowieństwo dyecezalne.

Z Bisknpiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 18. Lutego 1878.

DECRETUM.

Feria II. die I. Decembris 1877.

Sacra Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO PIO PAPA IX. Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorumdemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana Republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio apostolico vaticano die 17. Decembris 1878. damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, vel alias damnata atque proscripta, in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur Opera.

Ellero Pietro. Scritti minori. Bologna. tip. Fava e Garagnani, 1875.
Scritti politici. Bologna, etc., 1876.
La Questione sociale. Bologna etc., 1877.

Zeller Eduard Prof. à l'université de Berlin. La Légende de St. Pierre premier Eveque de Rome, traduit par Alfred Marchand. Paris 1876. *Quocumque idiomate.*

Renan Ernest. Les Evangiles. Paris, 1877.

Reinkens Dr. Joseph. Ueber Einheit der katholischen Kirche. Würzburg, 1877. *Latine vero: De unitate Ecclesiae catholicae. Opus praedamnatum ex Reg. II. Indicis Tridentini. Decr. S. Off. feria IV. die 19. Dec. 1877.*

Ist an Christi Stelle für uns der Papst getreten. *Latine vero:* Estne pro nobis Romanus Pontifex positus Christi loco? *Opus praedamnatum ex Reg. II. Indicis Tridentini Decr. S. Off. feria IV. die 19. Dec. 1877.*

Friedrich Dr. J. Geschichte des Vaticanischen Konzils Rom, 1877, *Latine vero*: Historia Concilii Vaticani. *Opus praedamnatum ex Reg. II. Indicis Tridentini. Decr. S. Off. feria IV. die 19. Decemb. 1877.*

Itaque nemo cujuscumque gradus et conditionis praedicta Opera damnata atque proscripta, quocumque loco, et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sed locorum Ordinariis, aut haereticae pravitatis Inquisitoribus ea tradere teneatur sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Quibus SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO PIO PAPA IX. per me infrascriptum S. I. C. a Secretis relatis, SANCTITAS SUA Decretum probavit, et promulgar praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae die 21. Decembris 1877.

ANTONINUS CARD. DE LUCA Praefectus.

Fr. Hieronymus Pius Saccheri Ord. Praed.
S. Ind. Congreg. a Secretis.

Loco † Sigilli.

Die 29. Decembris 1877. ego infrascriptus magister Cursorum testor supradictum Decretum affixum et publicatum fuisse in Urbe.

Philippus Ossani Mag. Curs.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 28. Februarii 1878.

L. 782.

Zmiany, dodatki, poprawki w metrykach mieszkańców państwa austryackiego mogą być przedsiębrane tylko za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa a względnie król. węgierskiego ministerstwa sprawiedliwości.

Ces. król. Namiestnictwo odezwą z dnia 6. Lutego 1878. L. 5637. udzieliło Biskupiemu Konsystorzowi rozporządzenie ces. król. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. Stycznia 1878 L. 18327. tyczące się zmian w metrykach parafialnych, które dla wiadomości i ścisłego przestrzegania w dosłownem brzmieniu umieszczamy.

Odpis rozporządzenia Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. Stycznia 1878. do L. 18327. do c. k. Namiestnictwa we Lwowie wystosowanego.

„Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles, daß sich von einer königl. ung. Gerichtsbehörde wegen Anmerkung der Auflösung des Ehebandes im Trauungsbuche unmit-

telbar an das betreffende evangelische Pfarramt in der diesseitigen Reichshälfte gewendet wurde, fand sich das kön. ung. Justizministerium über h. o. Ansinnen bestimmt, mit Rundschreiben vom 12. Dezember 1877. Z. 16028. sämmtliche Gerichtshöfe des Landes anzuweisen, Requisitionem, die irgend welche Berichtigungen, Abänderungen und Zusätze in dem Matriken der österreichischen Länder bezwecken, in Hinkunft nicht direkte an die einzelnen Pfarrämter, sondern an die bezügliche diesseitige politische Landesstelle und zwar im Wege des königl. ung. Justizministeriums zu richten.

Hievon werden Hochdieselben unter Bezugname auf den h. o. Erlaß von 28. November 1859. Zl. 10901/M. J. in die Kenntniß gesetzt."

D. j. w.

Z Biskupiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 22. Lutego 1878.

N. 24/praes.

Benedictio matrimonialis in Missa pro Sponsis, horis pomeridianis rarissime impertiatur.

Ad missas votivas i. e. ad tales, quas sacerdos absolvit non juxta Directorium Officii divini, sed ad votum speciale alicujus Parochiani vel Communitatis pertinet missa pro sponsis cujus formular habetur in missali romano inter votivas. De hac missa disseruimus jam in Currendis VII. ex 1851. fol. 31. in Currenda X. ex 1858. pag. 68, modo quaepiam repetuntur et nova adduntur nominatim:

1. Missa pro sponsis celebranda est post *copulationom matrimonialem*, nam rubricae ritualis provincialis, post ritum celebrandi sacramentum matrimonii positae praescribunt, ut sponsis, qui primas nuptias celebrant, *post copulationem* et quidem post orationem: Propitiare quaesumus . . . . benedictio nuptialis (que continetur Psalmo 127. Beati omnes . . 2 orationibus subsequis et conclusione: Et benedictio Dei omnipotentis . . .) *elargiatur* si benedictio e Missa votiva pro sponsis non praecesserit, e quo sequitur benedictionem nuptialem canonicam intra missam etiam post copulationem esse elargiendam.

Instructio Ritualis nostri ante ritum copulationis occurrens disponit, ut si matrimonium domi praesente parocho et testibus celebratum fuerit, sacerdos in Ecclesia benedictionem conferat sponsis *celebrata missa* ergo post copulationem.

E natura rei concluditur, missam pro sponsis votivam sub qua datur benedictio, post copulationem celebrandam esse, non vero ante copulationem, benedictio enim haec et tenor orationum refertur ad id, quoad jam praecesserat, ad copulationem jam perfectam non vero ad id, quod subsecuturum sit.

Rituale romanum et alia ritualia in aliis provinciis et decretum S. Rituum Congregationis de 3. Martii 1761. claris verbis abunde hoc confirmant.

2. Benedictio canonica intra missam nunquam iterari potest sub poena suspensionis.

Si mulier est vidua, missa pro sponsis sumi nequit, tunc etiam omittitur quoque benedictio nuptiarum nempe: Psalm 127. Beati omnes et 2 subsequentes orationes, quae continentur ad finem: ritus celebrandi Sacramentum matrimonii S. R. C. 3. Martii 1761.

3. Votiva pro Sponsis absolvi potest in feria, in festo simplici, semiduplici, in duplici minore, in duplici majore S. Rit. Congr. 20. Decemb. 1783. Absolvi vero non potest in Dominica, in die festo de praecepto, in duplici I. et II. classis et in diebus privilegiatis nempe: Die cinerum, hebdomade magna, in vigilia Nativitatis Domini, in vigilia Pentecostis et in 5 octavis videlicet: Nativitatis Domini, Octava Epiphaniae, octava Paschatis, octava Pentecostis et octava Corporis Christi. — Si nupturientes his diebus benedictionem canonicam intra missam postularent, tunc absolvenda esset missa de die cum commemoratione missae pro sponso et sponsa cum distincta conclusione et benedictione in hac missa contenta.

Pius VI. Pont. Max s. Congregationis decretum generale confirmavit et ubique executioni dandum esse praecepit die 7. Januarii 1787.

4. Votiva pro sponso et sponsa et commemoratio ex missa pro sponso et sponsa tunc tantummodo absolvi potest, si datur benedictio sponsorum, nam haec missa tantummodo pro benedictione est concessa S. Rit. Congr. 20. Aprilis 1850.

5. Missa pro sponso et sponsa, si celebrari potest, legenda est in colore albo et sine Gloria et Credo cum 3 orationibus: prima videlicet ejusdem missae votivae propria 2 et 3 diei occurrentis (ut in Rubr. Tit. VII. num. 3. de commemorationibus) cum Benedicamus Domino et ultimum Evang. S. Joannis S. R. Congr. 30. Dec. 1783. approb. a Pio VI. 7. Jan. 1784., 28. Febr. 1818. et 20. April. 1822.

6. Juxta rubicas missales missa votiva pro sponsis nonnisi tunc dici potest, quando in ea fit benedictio nuptiarum et communio sponsorum; nonnunquam tamen nupturientes non ipsa die celebrationis matrimonii sed unum duosve dies ante illam, Sacramenta poenitentiae et Eucharistiae percipere solent, maxime ob apparatum in celebrandis nuptiis. Ad quaestionem propositam utrum missa votiva pro sponso et sponsa dici et in ea benedictio nuptialis fieri possit etiam in casu, ubi sponsi infra hanc missam s. communionem non perciperent, Sacra Rit. Congregatio die 21. Martii 1874. respondit: „Affirmative, curent tamen Parochus et animarum rectores adhortari fideles nupturientes, ut in missa, in qua benedictiones nuptiales impertiuntur communicent.“

Ex supra dictis prono fluit alveo, Ecclesiam intendere et summopere desiderare, ut nupturientes sub missa benedictionem canonicam percipiant. A. R. Curati fidelibus suis commoda, praestantiam ac pulchritudinem benedictionis duplicis intra missam exponant. Permittit quidem Ecclesia benedictionem matrimonialem extra missam, ast horis pomeridianis, raro tantum et ob graviores causas benedictio matrimonialis impertiatur. Synodi provinciales obligant vehementissimis verbis Curatos, ne matrimoniis horis pomeridianis multo minus vespertinis assistant, ob diversa scandala et dehonestationem ecclesiae et altaris

quodsi alicubi mos iste vigeret, animarum pastores eundem abrogare studeant docentes Parochianos, cum qua dispositione et reverentia ad hoc Sacramentum magnum accedere debeant.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae die 1 Februarii 1878.

N. 5663 ex 1877.

Fundatio missalis in suffragium animae p. d. Joannis Nepomuceni Janikowski, Praelati Decani Capituli Cathedralis Tarnov.

In perennem memoriam venerationis erga p. d. Joannem Nepomucenum Janikowski, Decanum Capituli Cathedralis Tarnov. defuncti 5. Novemb. 1843. deposuerunt cultores ejus 31. sacerdotes Dioecesani pro constituenda fundatione missali penes Capitulum Cathedrale summam 200 fl. v. a. Capitulum Cathedrale grates referendo largitoribus notificat per praesentes, fundationem missalem in suffragium animae Joannis Janikowski jam anno elapso constitutam et ab Excellentissimo Loci Ordinario sub 15. Dec. 1877. N. 5663. approbatam esse.

E Capitulo Cathedrali,
Tarnoviae die 27. Februarii 1878.

Piis ad aram suffragiis commendantur:

N. 747. Anima Monialis **Alojsiae Justinae Kozłowska,** Monialis ordinis S. Clarae Vetero-Sandeciae, quae die 11. Februarii 1878. Sacramentis moribundorum provisa anno aetatis 52. professionis 27. ad Dominum migravit.

N. 972. Anima R. P. **Josephi Siedmiogrodzki,** S. J. Confessarii extraordinarii et Capellani Monialium S. Benedicti in Staniątki, qui die 23. Februarii, Sacramentis moribundorum provisus anno aetatis 82. sacerdotii 53. pie in Domino obdormivit.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae die 1. Martii 1878.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 4. Martii 1878.

JOSEPHUS ALOJSIUS,
Episcopus Tarnoviensis.

Tarnoviae 1878. Typis A. Rusinowski, Typographi ad honores Episcopalis, Impensis Consistorii.